

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА РЕАЛІЗАЦІЇ НАБЛИЖЕНОГО ДО ПРИРОДИ ЛІСІВНИЦТВА У КАРПАТАХ

*Лакида П. І.¹, доктор сільськогосподарських наук,
Сішук М. М.², кандидат сільськогосподарських наук,
Гудима В. М.², кандидат сільськогосподарських наук,
Голубчак О. І.², кандидат сільськогосподарських наук*

¹Національний університет біоресурсів і природокористування України,

²Український науково-дослідний інститут гірського лісівництва

ім. П.С. Пастернака

lakyda@nubip.edu.ua

Глобальна зміна клімату та поступове усвідомлення світовим співтовариством стратегічної екологічної та соціальної ролі лісових екосистем у її подоланні, а також економічної складової лісової галузі у забезпеченні потреб суспільства продуктами та послугами в екологічно безпечному середовищі, спонукає до суттєвих змін у теорії та практиці ведення лісового господарства. Особлива увага суспільства та уряду України при цьому приділяється гірським лісам Українських Карпат, де поєднання екологічної, соціальної та економічної функцій лісів можливе лише при веденні лісового господарства на засадах наближеного до природи лісівництва [1].

Згідно з поширеним тлумаченням, наближене до природи лісівництво – це підхід, за якого існує постійний лісовий покрив лісових ділянок, збереження біорізноманіття, сприяння формуванню різновікових мішаних лісів, виконання ними захисних функцій, нарощування рекреаційного потенціалу та отримання якісної лісопродукції [2]. Враховуючи, що постановою КМУ № 454 від 23 квітня 2024 року (п. 3) «Після закінчення трьох років з дня набрання чинності цією постановою заборонити суцільні рубки головного користування у гірських лісах Карпатського регіону», наукова спільнота повинна опрацювати теоретичні основи ведення лісового господарства на засадах наближеного до природи лісівництва та запропонувати виробництву практичні механізми його реалізації.

Варто також зазначити, що підписавши «Рамкову конвенцію про охорону та сталий розвиток Карпат», Україна підтвердила своє зобов'язання дотримуватись європейських стандартів, впроваджуючи практики сталого управління гірськими лісами в Карпатах. Це враховує різноманітні функції лісів, важливість екологічного балансу карпатських гірських екосистем [3].

Одним із методів реалізації наближеного до природи лісівництва та його практичного застосування є концепція модельних лісів. Їх практична реалізація дозволяє проводити системне навчання фахівців лісової галузі, обмінюватися досвідом роботи, об'єднувати свої знання та ресурси, щоб розробляти і впроваджувати нові підходи до сталого управління лісовим господарством, які враховують особливості конкретного регіону. Найбільш ефективним методом для показу наукових результатів користувачам є створення дослідницько-демонстраційних полігонів, де дослідники і практики можуть спільно працювати, щоб відповідати на нагальні практичні питання та проводити випробування інноваційних методів або теоретичних розробок. Науково-демонстраційні полігони – це спеціально обладнані лісові ділянки, де проводяться наукові дослідження, експерименти та різноманітні демонстраційні заходи для вивчення та показу основних принципів і технологій наближеного до природи лісівництва.

На виконання завдань наукової тематики ініційованої ДП «Ліси України» у 2024 році УкрНДГірліс було закладено експериментальний науково-демонстраційний полігон у Вигодському надлісництві філії «Карпатський лісовий офіс» ДП «Ліси України». Головною метою проведених робіт була апробація способів переформування чистих чи умовно чистих одновікових ялинових деревостанів у різновікові, багатоярусні, наближені до природи насадження. Періодичні обміри на секціях дозволять дослідити динаміку таксаційних показників деревостанів, визначити їх біологічну стійкість та продуктивність після проведення різних лісогосподарських заходів. Закладені багатоваріантні досліді дадуть змогу визначити найбільш оптимальний варіант за лісівничими й економічними показниками та рекомендувати його для впровадження у виробництво. Окрім проведення наукових досліджень полігон може слугувати навчальним чи тренінговим об'єктом з наближеного до природи лісівництва студентам, магістрам, слухачам навчальних курсів з підвищення кваліфікації та лісівникам Карпат.

Список використаних джерел

1. *Постанова КМУ «Деякі питання ведення лісового господарства у період дії правового режиму воєнного стану та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 12 травня 2007 р. № 724».* (2007). Вилучено з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/454-2024-%D0%BF#Text>.
2. Криницький Г. Т., Чернявський М. В. (ред.) (2014). *Наближене до природи та багатофункціональне ведення лісового господарства в Карпатському регіоні України та Словаччини.* Ужгород: ПП «Коло».
3. *Рамкова конвенція про охорону та сталий розвиток Карпат.* Вилучено з https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_164#Text.

Міжнародна науково-практична конференція з нагоди 185-річчя ННІ лісового і садово-паркового господарства НУБіП України

ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

КИЇВ • 5-6 червня
2025

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО І
САДОВОПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

ТОВАРИСТВО ЛІСІВНИКІВ УКРАЇНИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**УЧАСНИКІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В
УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ
ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
УКРАЇНИ»
(5 – 6 червня 2025 року)**

КИЇВ – 2025

Міжнародна науково-практична конференція «ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ».

Рекомендовано до друку науковою радою НДІ лісівництва та декоративного садівництва Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 9 від 19 травня 2025 р.)

Відповідальні за випуск:

директор НДІ лісівництва та декоративного садівництва,
кандидат сільськогосподарських наук, доцент О.П. Бала

кандидат технічних наук, доцент О.Ю. Горбачова

© Національний університет біоресурсів і природокористування України,
ННІ лісового і садово-паркового господарства,
НДІ лісівництва та декоративного садівництва, 2025